

„ Югоизточно държавно предприятие” ДП – Сливен ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО НОВО ПАНИЧАРЕВО”

8152, с.Ново Паничарево, общ.Приморско, тел.0550-4-82-15;факс 0550-4-84-17, e-mail: dlpanicharevo@mail.bg

ДОКЛАД НА ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТП ДГС НОВО ПАНИЧАРЕВО ПРЕЗ 2017 Г.

Настоящото проучване е извършено в периода януари-декември 2017 г. във връзка с годишния мониторинг на горите с висока консервационна стойност / ГВКС/ за територията на ТП ДГС Ново Паничарево. Инвентаризацията мониторинга са направени съгласно система за провеждане, мониторинг на биологичното разнообразие в горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Ново Паничарево.

1. Темпове на растеж

ДГС Ново Паничарево управлява държавна горска територия от ха. Територията на горското стопанство обхваща най-северните разклонения на Странджа, на север от било м. Уграш - м. Тъмните габъри.

Според климатичната класификация на България от Л. Събев и Св. Станев - 1959 г., територията на ДГС "Ново Паничарево" попада почти изцяло в Странджанския климатичен район от южно българската климатична подобласт на Континентално – средиземноморската климатична област. Само най-северните части на горскостопански участък "Ясна поляна" попадат в състава на Черноморската климатична подобласт.

Съгласно горскорастителното райониране площите и на двата климатични района попадат изцяло в подпояса на равнинно-хъмистите дъбови гори (Ю-1-2) 0-600 метра, на Южната крайгранична горскорастителна област (Ю); подобласт Странджа (С).

Преобладаващата част от територията на ДГС "Ново Паничарево" има хълмист и нископланински релеф. Само най-северните райони на горското стопанство са с подчертано равнинен характер. Общо взето теренът е силно разчленен и прорязан от дълбоки долове и широко разлати била, който на места са снижени под формата на седловини и малки плата. Най-мощно е билото м. Уграш – м. Босна - м. Тъмните габъри, което разреся ДГС "Ново Паничарево" с ДЛС "Граматиново" и ДЛС "Звездец".

В хидроложко отношение района на държавно горско стопанство "Ново Паничарево" се характеризира с непостоянен и силно променлив режим на реките и доловете. Като най-важна водна артерия се явява Церовска река, която извира от района на м. "Босна". В долното и течение преди с Ново Паничарево е построен язовир "Ново Паничарево", който реката пълни с водите си. Продължението на Церовска река извън района на горското стопанство носи името река Ропотамо, която се влива в Черно море. В нея се влива Селската река, която извира от района на м. "Харамите", тече на север, приемайки няколко по-малки притоци.

В почвено-географско отношение територията на държавно горско стопанство "Ново Паничарево" попада към две подзони от южнобългарската ксеротермална зона. Южната и югозападна част на стопанство е в Странджанския район от южнобългарската подзона на канелените горски почви. Северната и източната части към Странджанско-Черноморския район от среднобългарската подзона на канелените горски почви и смолници.

Активни ерозионни процеси в района на държавното горско стопанство не се наблюдават. Съгласно приетата "Национална дългосрочна програма за борба с ерозията в Р България", за държавно горско стопанство "Ново Паничарево" се третира ерозионно опасни 50.3 хектара, или 0.2 % от общата му площ.

Горската растителност

Растителността в района на стопанството, е представена главно от благунови, благуново-церови, източнорунни, източнубукови и източнорунново- източнубукови формации. Последните са измежду най-продуктивните насаждения в района на горското стопанство.

Иглолистната растителност е представена изключително от култури (черен бор, бял бор, зелена дугласка). Създадени преди повече от 30 г. По-нископродуктивни насаждения се срещат в западните, северни и северозападни части на горско стопанство, където заедно с благуна и цера се срещат келяв габър и мъждрян. Тези насаждения са предимно издънкови, но не е малък и дела на семенните. Най-ценните насаждения са разположени в централната, южната и югоизточната част на горско стопанство. И семенните и издънковите са представени от благуна, източен горун и източния бук. По-ограничено тук се срещат габъра, цера, трепетликата, клена, брекината, скорушата, липата и др.

Освен посочените дървесни видове, формиращи насаждения и култури в района на горско стопанство се срещат и следните храстови видове: глог, дрян, шипка, чапкодрян, смрадлика, леска, бъз, птиче грозде, къпина и други. Тревната покривка в горските камплекси е разнообразна: ягода, жълт и червен кантарион, бял равнец, мащерка, риган, мента, маточина и др.

Насажденията са разпределени между чисти и смесени по следният начин –ха чисти и ха - смесени. При чистите, разпределението е следното: насаждения от благун, от източен горун, от източен бук, от цер и др. От смесените широколистни, с най-голямо участие са насажденията с преобладание на благун, следвани от насаждения без преобладаващ вид, с преобладание на източен горун, цер и др. Смесените широколистно-иглолистни заемат незначителен дял от площта и са най-често такива без преобладаващ вид или с преобладание на благун. Културите са: чисти иглолистни, от които такива от бял бор и от черен бор; чисти широколистни от благун; следват култури - смесени иглолистно-широколистни, от които такива с преобладание на черен бор, без преобладание. Останалите култури са с незначителна площ и биват: смесени широколистни и смесени широколистно иглолистни.

Основните дървесни видове на територията на стопанството са: благун, източен горун, източен бук и цер.

ТП ДГС Ново Паничарево, като териториално поделение на Югоизточно държавно предприятие, осъществява функциите на държавното предприятие в определения му обхват на дейност.

Част от горите на ТП ДГС Ново Паничарево са включени в различните категории с висока консервационна стойност /ВКС/. В някои случаи един и същ подотдел попада в повече от една. Това прави съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

А.1 Зона на възобновяване

Лесовъдска – към 2017г., горските територии – държавна собственост, съгласно Закона за горите, са обособени в три категории в съответствие с преобладаващите им функции: Разпределение на площта на ТП ДГС Ново Паничарево държавна собственост по функции на горите

Залесената площ на горите държавна собственост е ха, което е 96.8 % от общата площ. По вид на горите (групи гори), тя се разпределя така: по – голямата част е широколистни високостъблени гори –61.1 %; издънкови за превръщане - 32.5 %; иглолистни –5.7 % и нискостъблени –0.7 % от залесената площ.

Незалесена дървопроизводителна площ – няма.

Недървопроизводителната площ е 3.2 % от общата площ. С най-голям дял от нея са поляните, следват земни автомобилни пътища, просеки и други.

По отношение на функционалната принадлежност, площта на горските територии държавна собственост се разпределя, както следва:

- Гори със стопански функции – (13,4 %)
- Гори със защитни функции – (46,6 %)
- Гори със специални функции – (40 %)

Вижда се че 40.0 % от площта е в гори със специални функции, като почти всички са защитени зони от европейската екологична мрежа „Натура 2000”.

Финансова – средствата за осъществяване дейността на ТП ДГС Ново Паничарево се набират от следните приходи:

1. средства от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии - държавна собственост;
2. средства от предоставяне на услуги и от сключени договори;
3. средства от договори за управление на гори - собственост на физически лица;
4. средства от отдаване под аренда и под наем на горски територии - държавна собственост;
5. приходи от други дейности

Държавното горско стопанство администрира приходите самостоятелно, като превежда в централното управление на ЮИДП положителната разлика между приходите и разходите, предвидени във финансовия му план, както и средствата, необходими за формиране на фонд "Инвестиции в горите" и фонд "Резервен".

Спазвайки разпоредбите на действащото законодателство, ползването на дървесина от горските територии – държавна собственост се извършва основно чрез възлагане на добива и продажба на добитата дървесина от временен склад или чрез продажба на стояща дървесина на корен.

Като обобщение горското стопанство има стопански функции, осъществява възпроизводство на горите от държавните горски територии, като извършва свързаните с това дейности (мероприятия), ефективното ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от държавните горски територии, както и търговията с тях, продажбата им. Ползването на дървесни ресурси се възлага на частни фирми, като се има в предвид както дърводобива, така и продажбата им. Дейностите по ползването от горите, както и дейностите за лесокултурни мероприятия могат да се извършват само от лица, регистрирани в публичния регистър, воден от Изпълнителната агенция по горите.

През 2017г. стопанството е приключило годината на печалба.

Социална – чрез функциите си държавното горско стопанство освен работещо за един икономически ефективен сектор в лицето на държавата от една страна, се явява и своеобразен мост между интересите на частния сектор, пряко зает с дървопреработвателната промишленост и обществеността.

2. Продукцията се регистрира за всеки тип горски продукт и данните се съхраняват и могат да бъдат основа за бъдещи анализи

Извършените лесокултурни дейности през 2017 г. са както следва :

. *Отглеждане на горски култури в следните отдели* : три отглеждания на площ от 5 дка; две отглеждания на площ от 3 дка и две отглеждания на площ от 26 дка. Извършено е ръчно окопаване на фиданките .

. *Подпомагане на естественото възобновяване* – отстраняване на подлеса, изсичане на издънките с ръчни инструменти до 3-годишна възраст. на площ от 1022 дка.

. *Отглеждане без материален добив* – осветление, отглеждане на подрастта чрез подрязване на пънче. на площ от 962 дка.

. *Механизирано поддържане на бариерни прегради*, лесокултурни прегради, поддържане на минерализовани ивици

. *Маркирани*

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени с наети на временен трудов договор лица и след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване на изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии държавна и общинска собственост и за ползване на дървесина и недървесни горски продукти .

Изпълнението на дейностите е извършено , при спазване на действащата нормативна уредба.

Здравословното състояние на гората / резултати от лесопаталогичното обследване

От извършените лесопаталогични обследвания са постъпили и регистрирани броя сигнални листи от служители на стопанството. За нападения и щети по бора и по дъба и цера. Според скалата за комплексна оценка на състоянието на дърветата степента на увреждане е слаба само в отдели е констатирано силно съхнене.

В изпълнение на писмо № 91-889/24.07.17 г.на Министерство на земеделието, храните и горите и постъпили сигнални листове за съхнене с оглед приоритетно предвиждане и усвояване на засегнатата маса е изготвено и одобрено план-извлечение за посочените отдели.

Съгласно дадените указания в насаждения с действащи към настоящия момент договори за влягане на услуга сеч и извоз до временен склад е извършено допълнително маркиране и е оформена надлежна документация за усвояване на съхненещата маса.

Всички останали насаждения са маркирани включени са в обект , който е възложен на корен и е сключен договор. В насажденията е започнала сечта след подписване на договора. За допълнително комплектованите насаждения са изготвени и одобрени - план-извлечения и доп. годишен план за 2017 г.

След незабавно предприетите мерки и извеждане на сечта здравословното състояни на насажденията е добто и не се наблюдават нови огнища на нападение и съхнене.

Ловностопанска дейност през 2017 г.

В ловностопанско отношение територията на ТП ДГС Ново Паничарево е разпределена както следва :

- Ловни райони на 4 бр. дружинки – Крушевец, Индже войвода, Ново Паничарево, Ясна поляна.
- ДУ „Кючук юрд” стопанисван от сдружение „Индже войвода 2009” гр. Бургас
- ДУ „Чуплака” стопанисван от ДЛС Граматиково

Ежегодно се извършват проверки от служители на стопанството:

- в ловните райони на дружинките, като същите се съставят констативни протоколи;
- в ДУ „Кючук юрд” съвместно с представител на РДГ Бургас, като за нея се изготвя годишен доклад.

Предоставения участък на ДЛС Граматиково не се проверява от нашето стопанство.

През 2017 г. са издадени два нови ловни билета и са заверени.Издадени са разрешителни за лов на ловните дружинки и разрешителни за ДУ „Кючук юрд”.

Извършени са проверки на ловци.

Контрол и опазване

Извършени са проверки на обекти за добив на дървесина за което са съставени констативни протоколи.

Проверени са автомобилиа транспортиращи дървесина.

За констатирани нарушения през 2017 г. в изпълнение на преките си служебни ангажименти по охраната на горите, дивеча и рибата горските ни служители са съставили АУАН,всички по ЗГ. Задържани са дърва за огрев.

Несертифицираната дървесина /задържана с констативни протоколи или АУАН/ се съхранява отделно от сертифицираната в база за конфискувани вещи, намираща се в кантон с. Ясна поляна и с. Крушевец. Транспортирането на несертифицираната дървесина става с превозни билети, на които не се отразява номерът на сертификата на стопанството и категорията „FSC 100%“.

Странично ползване

Добити са следните продукти от държавни горски територии, собственост на ТП ДГС Ново Паничарево

През 2017 г. има издадени позволителни за добивани недървесни горски продукти на територията на стопанството. Едно за събиране на сурови клонки и три за бране на гъби.

Постъпилите заявления за добив на странични ползвания са удовлетворени при спазване на Нормативната уредба и ГСП

Ползване от горите

Изпълнението е на 115 % спрямо заложения разчет за годината. Това се дължи на допълнително комплектован обект за усвояване на съхнещата маса на територията на стопанството.

Наличност на временен склад има останали куб.м. леж. маса, за продажба през 2018 г.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии- държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Изпълнението на дейностите е осъществено при спазването на действащата нормативна уредба.

За добива на дървесина през 2017 г. бяха сключени договори с фирми, които бяха запознати с изискванията на стандарта. В тръжните документи за съответните процедури беше заложено изискване за представяне на фактура за закупено защитно облекло, съответстващо на работните позиции.

На територията на ТП ДГС Ново Паничарево не са използвани препарати за растителна защита.

Възникнали пожари

На територията на ТП ДГС Ново Паничарево през 2017 г. е възникнал 1 пожар причинен от запалване на огън от работниците - на площ от 200 м². Пожара е регистриран в информационната система на ИАГ.

Ремонт на горски пътища

През 2017 г. е извършен ремонт на извозни горски пътища – временни складове Язовира, Мильовица, Камъка, Преливника, Михайлова кашла, Света Елена, Боздуговица, Горуница, Балинови кочини, Гънкив лък, Голеш

За годината са издадени разрешителни за достъп до ГТ.

3. Определяне влиянието на горскостопанските дейности върху измененията на околната среда, засягащи флората, фауната, почвите и водните ресурси / напр. ерозия, епидемични разпространения на вредители, разпространение на агресивни видове, установени места за гнездене на застрашени видове птици/

След приключване на горскостопанските дейности /изведени сечи/ през 2017 г. е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДГС Ново Паничарево. От

изготвените и направени оценки на въздействието може да се направят следните по-обща констатации относно:

- Повреди по подраст в насажденията с извършена оценка не са установени.
- Повреди по оставащия дървостой- не са констатирани повреди над допустимите / над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/.
- Създаване на условия за активиране на почвена ерозия- тракторните и коларски пътища с опасности за развитие на ерозионни процеси са рехабилитирани или са поставени купчини от клони, изискванията и начина са описани в изготвените карнет-описи и технологични планове.
- Оставяне на мъртва дървесина- в насажденията с изведени сечи е налична мъртва дървесина, както лежача, така и стояща.
- Въздействие върху идентифицираното биологично разнообразие- при установяване се описва в технологичния план и карнет-описа на насажденията, като се описват и мерките за тяхното опазване.
- Водни ресурси на територията или в близост до насажденията - при наличие на водни течения и дефиниране на мерки за опазване в листа за предварителна оценка мерките са записани и след маркиране в карнет-описа и технологичния план на насаждението.
- Въздействи върху съседни насаждения- не са констатирани неблагоприятни въздействия след извеждане на сечта.
- Въздействия върху съседни имоти и инфраструктура- не са констатирани неблагоприятни въздействия.

Мониторинг на защитените територии, вкл. мониторинг на ВКС

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/ или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление.

Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие видовете от ВКС 1.2 и 1.3 редки, застрашени и ендемични животински видове, формуляр за мониторинг на ВКС 3- редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми на територията на ТП ДГС Ново Паничарево.

Попълнени са формуляри за видяни следните животински видове:

Видра (*Lutra lutra*) - не са видяни видове в ДГТ през 2017 г.

Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.) не са видяни видове в ДГТ през 2017 г.

Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.) през 2017 г е видян в отдели,; прелитане и хранене

Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) през 2017 г е видян в отдели, подотдели - прелитане и хранене

Черен кълвач (*Dryocopus martius*) през 2017 г е видян в отдели, подотдели - прелитане и хранене

Попълнени са формуляри за установени следните растителни видове:

Пролетно бутурче (*Cyclamen coum* Mill.) - установено в отдели, подотдели, находището е в добро състояние.

Източен лопох (*Trachystemon orientalis* L.) - установено в отдели, находището е в добро състояние.

Странджанско бясно дърво (*Daphne pontica* L.)- установено в отдели, подотдели, находището е в добро състояние.

Колхидски джел (*Plex colchica*) - не са установени екземпляри от видовете;

Стопанството извършва целогодишни наблюдения на видовете и контролира състоянието на находищата и местообитанията.

- За ВКС 3-горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива

G1.6E12 Stranja oriental beech forests - Гори с доминиране на източен бук (*Fagus orientalis*) в Странджа.

При извършените наблюдения на терена, се установи, че общото състояние на определените насаждения е добро. **Не са предвидени и извършвани през 2017г. лесовъдски мероприятия в тях.**

G1.76A41 Stranja [*Quercus polycarpa*] forests - Чисти и смесени гори на източен горун (*Quercus polycarpa*) в Странджа и Източна Стара планина.

При извършените наблюдения на терена, се установи, че общото състояние на насажденията е много добро

В някои от определените отдели са изведени сечи през 2017г. Спазени са изискванията при провеждане на сечта.

Гори във фаза на старост (Old growth forests) - През 2017 год. в тези гори не е извършвана лесовъдска намеса, същите са оставени на естествената им динамика. Има задействана процедура за промяна на тези гори – чакаме одобрение.

В заключение може да се направи извода, че стопанисването на държавните гори на територията на ТП ДГС Ново Паничарево покрива въведените със сертификацията по FSC екологични стандарти.

Горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Ново Паничарево и извършения мониторинг до момента, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо на добрите практики за стопанисване.

4. Социално-икономически аспекти

Териториалният обхват на ДГС Ново Паничарево включва три общини с 5 населени места. Горите на територията на ДГС Ново Паничарево се използват като източник на дървесни ресурси за строителството, за дървопреработвателната промишленост и за дървесина за огрев.

ДГС Ново Паничарево осигурява в голяма степен необходимите количества дърва за огрев за всички видове потребители, с което неутрализира потенциални конфликти.

В териториалният обхват на ДГС работи **едно дървопреработвателно предприятие, а също и много местни дърводобивни фирми**. Всички те са основните клиенти на ДГС и обикновено работят като подизпълнители за различни горски дейности.

Всяко използване на недървесни ресурси на територията на ДГС, вкл. ловът, са организирани. Местните ловни дружества организират ловната си дейност сами, но разрешителните за отстрел се дават въз основа на плана за ползване на дивеча и се контролира от персонала на ДГС. Местните хора могат да събират недървесни продукти върху цялата територия на ДГС след плащане на съответната такса, а пашата се организира въз основа на годишни планове.

Запознаване на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горска сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии- собственост на ТП ДГС Ново Паничарево се осъществява по отговорен начин, съчетаващ екологичните, икономическите и социални ползи от горите.

Среща с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите. През 2017 г. с общините и кметствата бяха направени необходимите срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми.

Нуждите на местното население от дърва за огрев се задоволява от общинските гори на Созопол и Приморско.

Оценка на продуктивността и ефективността на горското стопанство

Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване на принципите на горска сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления- екологични, икономически и социални, които са свързани с голям брой заинтересовани страни. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо популяризиране на ползите от прилагане на стандарта по горска сертификация при стопанисването и управлението на горите от ТП ДГС Ново Паничарево, насочено към всички заинтересовани страни.

5. ГВКС на територията на стопанството са:

- ВКС 1
- ВКС 2
- ВКС 3
- ВКС 4
- ВКС 5
- ВКС 6

Изготвил:.....П.....

/инж. Йоана Любомирова – лесничей/